Despre pornografie, poluţii şi monahism

Articol I. Răspuns către un anonim, care poate fi oricine

Dacă vă mai amintiţi de mine, mă plângeam că mă stăpâneşte patima internetului, dar nu v-am scris ce anume. Aş începe prin a vă scrie puţin despre mine, pentru a vă face cunoscute anumite aspecte ale vieţii mele de până acum:

— Încă din timpul liceului, fiind o fire introvertită, complexata de propria sexualitate (ca mulţi adolescenţi) am început să mă uit la filme şi reviste erotice. Nu a durat mult şi am început să mă şi masturbez. După ce am intrat la facultate, am cunoscut pe cei din ASCOR, unde m-am şi înscris, integrându-mă repede între ei. În pelerinajele făcute cu ei, am avut ocazia să cunosc mulţi monahi pe la diferite schituri şi mănăstiri din ţară.

— Când m-am spovedit pentru prima oară, după mult timp, am renunţat deodată la fumat şi la masturbat. Nu a fost chiar uşor. Ca repercusiuni, au urmat poluţiile nocturne care durează şi până în ziua de astăzi. Drept să spun, m-am săturat, nu se mai opresc (este ştiuta starea de indispoziţie care urmează în urma poluţiilor).

— De aproape 2 ani mă gândesc la monahism. Mai exact, mă atrage viaţa monahală. Dar interior, am o stare permanentă de agitaţie.

— Revenind la internet, pot să zic că a devenit o patimă, deoarece m-am uitat şi mă uit la „obscenităţi". Cu toate că m-am spovedit destul de des, continui să repet acest păcat. Am început prin a mă uita la tot felul de vulgarităţi, dar m-am săturat repede şi am trecut la un erotism mai „artistic". Am început să-mi cultiv o astfel de senzualitate şi nu e bine, sunt conştient de asta. Acum nu mă mai satisface orice, în limbajul freudian, s-ar zice că asta duce la o creştere a libidoului.

Problema e alta: înainte de a mă uita, în mintea mea am posibilitatea de a alege, ori mă abţin şi nu mă uit, ori mă uit şi-mi satisfac poftele trupeşti. De ce în momentele alea uit şi de Dumnezeu şi de toate? De ce trebuie să fac toate poftele trupului? Sunt sclavul lui şi nu-mi place. În acelaşi timp, uitându-mă la toate acestea, consider că curvesc cu gândul, deci trăiesc în păcat, şi nu-mi vine chiar bine.

M-am săturat să repet la nesfârşit acest păcat. Încep să mă descurajez când văd că nu mai fac faţă. Am început să abandonez gândul de a alege viaţa monahală, mergând pe ideea că mai bine e să rămân în lume şi să mă gândesc la mănăstire, decât să fiu în mănăstire şi să mă gândesc la lume. Mai am de terminat o facultate şi mă voi

decide, dar la ora actuală sunt foarte dezorientat. Pe o parte, mă chinuie patima trupului (poluțiile nocturne și faptul că mă uit la poze și filme erotice), pe de altă parte, lupta cu toate gândurile care-mi vin.

Acum sunt complet dezorientat, nu mai știu ce să mai cred și ce să mai fac. O să mă țin cât pot de duhovnic. Însă și aici e o problemă. Vorbesc cu sfinția sa doar la spovedanie, iar eu mi-aș dori să vorbesc mai mult, mai pe îndelete, să-i spun tot ce fac și tot ce simt.

Dacă vreți și puteți să mă ajutați cu ceva, vă rămân recunoscător.

Frământările tale mi-aduc aminte o întâmplare patericala, de care, de altfel, este plină viața mănăstirească. Într-o seară, după trapeza, un frate m-a invitat de-o parte, zicând că are să mă întrebe ceva. Fratele acesta avea de acum vreo cinci ani petrecuți în mănăstire, dar încă nu era călugărit, că era tânăr. Când ne-am îndepărtat pe aleile întunecoase și nu mai era nimeni să ne audă, fratele zice: „Ce să fac, că mă chinuie patima curviei și mă gândesc că poate nu trebuie să mă călugăresc, poate Dumnezeu vrea să mă însor?" Eu n-am stat mult pe gânduri și-i cârpesc o apoftegmă din Pateric, cam de felul: „Dar tu închipuie-ți că ele o să moară și o să le mănânce viermii, că sub pielea asta gingașa poartă un lighean de mate" și altele de felul acesta. La care fratele îmi răspunde liniștit: „Avva, am citit și eu Patericul, știu și eu teologii de astea, dar când mă uit la ele uit și de Pateric și de Dumnezeu. Când ești liniștit, îți par convingătoare remediile acestea, dar când te cuprinde patimă, nu te mai ajuta la nimic".

Am mai auzit pe unii înaintând și consolări de felul: „Ce-ai găsit la ele, nu vezi ce machiate și scârboase sunt? Cum poate să-ți placă să te uiți la grețoseniile alea, gândește-te că au fost atâția care s-au spurcat cu ele?"

Mie însă îmi vin în minte cuvintele Scripturii: „Și au văzut fiăcăii omenești ca fețele oamenilor sunt frumoase și au intrat la ele" (Facere 6). Vezi, Duhul Sfânt zice că sunt frumoase. Frumoase, nu grețoase. Frumoase, pentru că sunt biserici ale lui Dumnezeu. De aceea sunt frumoase.

Să-ți spun la ce m-am gândit, citind Psaltirea veche, încă cea cu litere slavone. Mie îmi place să citesc psalmii în limbă de demult, să mă amestec în corul rugătorilor de odinioară. Și iată că, citind-o, mă poticnesc de un verset pe care eu îl știam așa: „Fiicele lor înfrumusețate și împodobite ca chipurile templului" (Ps. 143, 12). „Împodobite ca chipurile templului" pe mine mă ducea de fiecare dată

cu gândul la idoli, mai ales că în psalm se vorbeşte că fiicele acestea sunt ale „străinilor" din mâna cărora David se roagă să fie izbăvit. Mi se părea foarte clar: fetele străinilor, deşi sunt împopoţonate, totuşi frumuseţea lor este falsă că şi idolii. Dar în Psaltirea cea veche versetul acesta suna tocmai invers: „Feţele lor înfrumuseţate, împodobite că asemănarea Bisericii".

Vreo două zile m-am gândit cam cum s-ar putea tâlcui faptul că „fetele străinilor" sunt frumoase anume că asemănarea Bisericii şi nu ca chipurile templului. Şi până la urmă mi-a venit un răspuns care m-a odihnit. Am avut revelaţia sensului monahismului ortodox. Călugăr este acela care se călugăreşte nu pentru că socoteşte frumuseţea fetelor omeneşti fiind urâcioasa că a idolilor, ci anume cel care, deşi a văzut că „fetele omeneşti sunt frumoase", totuşi n-a intrat la ele. După cum spune şi Sf. Ioan Gură de Aur în Tratatul despre feciorie: „Ce mare lucru au făcut fecioarele păgânilor dacă au renunţat la nunta din pricină că o consideră rea? Parcă nu e firesc să te abţii de la ceea ce nu-ţi place? Fecioarele creştinilor însă tocmai de aceea sunt vrednice de cinste, că, ştiind că nunta este binecuvântată, totuşi se abţin de la ea pentru numele lui Hristos".

Da, fetele omeneşti, chiar şi cele desfrânate, sunt frumoase că asemănarea Bisericii. Parcă ne poate convinge cineva că este altfel, când nu numai ochii, ci şi inima şi toată fiinţa noastră ne spune că e aşa? Chiar dacă mintea va bombăni tot timpul că nu ne plac, totuşi frumuseţea lor rămâne. Cu toate acestea, David zice că sunt frumoase doar că „asemănarea Bisericii", nu că Biserica însăşi. Asta mă duce cu gândul la perioada sovietică, când bisericile n-au fost distruse toate, ci, cele mai frumoase, au fost transformate în muzee, în săli de agrement, unele chiar în săli de sport, în depozite. Când te uitai din afară, erau ca nişte biserici adevărate, dar când intrai înăuntru, nu mai erau aşa. Aşa este şi cu frumuseţea femeilor. Sunt frumoase, după măsură Ziditorului care le-a făcut, ca El le-a făcut să-l fie Lui biserici. Dar sunt moarte, sunt închise, ca şi bisericile din vremea sovietică, pentru că în ele nu se mai săvârşeşte Liturghia.

Acesta este singurul lor defect, ca în ele nu se slujeşte Liturghia. Şi totuşi, Dumnezeu se simte jignit atunci când noi le hulim, pentru că sunt ale Lui. El le-a făcut pe ele şi nu noi. De aceea, Dumnezeu sloboade patima curviei peste tot cel care judecă femeile uşoare, ca să-i aducă aminte că nici el nu este mai departe. Şi eu am cunoscut călugări care

dacă vedeau vreun frate vorbind cu vreo femeie, îl certau că stă de vorbă cu „dracu'". În cele din urmă însă marii „asceţi" au abandonat călugăria şi s-au căsătorit cu „dracu'", iar fraţii cei certaţi îşi văd liniştit de nevoinţele lor.

Aşa că nu e nimic rău în faptul că-ţi place frumuseţea lor. Şi lui Dumnezeu îi place. Însă, atunci când te apuca patimă, încearcă să le vezi că pe nişte Biserici, ca pe nişte icoane ale lui Dumnezeu. Parcă cu nişte icoane îţi vine să faci faptele acelea care îţi trec prin cap când hălăduieşti prin internet? Îmi vei reproşa că e greu? Nu e greu. E imposibil. De aceea, tocmai pentru că nu le putem vedea cu ochi curat, mai bine e să nu le vedem deloc. Dacă noi înşine am fi avut Liturghia lăuntrică, cea care le lipseşte lor, am fi fost ca şi Dumnezeu care, deşi vede toate cele despre care povesteşti, şi altele mai mari, totuşi niciodată nu pofteşte.

Patima curviei, deoarece este proprie firii noastre, poate fi depăşită numai prin Duhul Sfânt, prin Liturghie. De aceea, noi, păcătoşii, care încă nu am devenit altare desăvârşite, nu ne uităm la ele, ca să nu ne facem batjocoritori de cele sfinte, că ne batjocorim pe noi, care suntem biserici şi pe ele, care sunt tot biserici.

Ca să scapi de această atracţie, trebuie să-ţi propui o perioadă de nevoinţă. Nu e numaidecât să posteşti aspru şi să nu dormi, mănâncă din toate câte puţin şi odihneşte-te, atât cât să nu fii iritat de oboseală şi inapt pentru muncă. Încearcă, pur şi simplu, să eviţi discuţiile deşarte, televizorul şi muzica. Toate acestea fărămiţează mintea şi slăbesc atenţia. Dar pentru patima curviei trebuie să avem atenţia întotdeauna trează, pentru că ea pătrunde prin gânduri, pe care dacă le curmam îndată, am şi scăpat de ea. În această perioadă încearcă să nu povesteşti nimănui nici măcar impresiile şi stările prin care o să treci, decât numai preotului la spovedanie (sau unei persoane duhovniceşti, capabile să te ajute). Cred că în scurtă vreme, dacă vei face asta cu smerenie şi cu nădejde, vei simţi lucrarea Liturghiei în tine. Citeşte câte o catismă dimineaţa, una seara şi una noaptea pe la două, dacă poţi. Ca să te odihneşti bine, culcă-te pe la 10 seara. Şi în toată vremea spune „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine, păcătosul".

Dar să treci dincolo de orice convenţie despre rugăciune. Să te pui înaintea lui Dumnezeu aşa cum eşti, nu încerca să pari mai bun, poate că nici să nu doreşti asta, ci pur şi simplu, aruncă-te la pământ în

camera ta, după ce stingi lumina şi zi:

„Iată, Doamne, Tu şi eu. Uită-te la mine ce-am ajuns, ce-a mai rămas din zidirea Ta. Uită-te şi mă plânge, că eu singur nu mă pot plânge. Eu nu te mai înţeleg şi nu te mai voiesc, eu am o altă viaţă, care îmi pare mai interesantă şi mai atrăgătoare. Du-te de la mine, că sunt om păcătos. Niciodată nu te-am iubit şi nu te-am ascultat. Ştiu că eşti aici, dar nu te simt şi nu te recunosc. Tu însă nu te depărta, aşteaptă până mă scol, ajută-mă Tu să mă scol, ca Tu m-ai zidit şi poţi cu mine toate câte voieşti. Nu mă lepăda de la fata Ta şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Că, iată, n-am mai rămas decât numai Tu şi eu. Numai noi amândoi am rămas. Să nu Te scârbească păcatele mele şi să te duci. Rămâi cu mine, chiar dacă nu te văd, chiar dacă nu te simt, chiar dacă nu te ascult. Chiar şi atunci când nu voi mai vrea să rămâi, Tu să rămâi. Ca Tu eşti cel care ne dai viaţa şi care din moarte iarăşi ne vei ridica, şi fără Tine suntem nimic, Doamne. Şi Ţie, Bunule, după cum putem, toţi slava înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin”.

Să spui aşa, tot ce ai pe suflet, în cuvinte şi mai puţine şi mai simple, poate chiar fără niciun fel de cuvinte. Să te pui numai jos la podea în camera întunecoasă şi să te gândeşti ca Dumnezeu este pretutindeni, deci şi la tine în cameră. El nu poate să nu fie şi la tine în cameră, nu are voie. Bate-te cu Dumnezeu ca şi Iacob şi lasă-te rănit de El. Şi zi-i, şi cere-i socoteala, şi întreabă-L de cele pe care nu le înţelegi şi cele pe care ai vrea să i le reproşezi. Zi-i şi ascultă tăcerea cu care te ascultă, răbdarea cu care te rabda şi dragostea cu care te iubeşte. Dar mai ales să asculţi neputinţa cu care vrea să te ajute şi nu poate, din cauza voinţei tale. Da, nu te mira şi să nu te smintească aceste cuvinte, noi L-am făcut pe Dumnezeu să fie neputincios pentru noi. Gândeşte-te numai, ca El umbla pururea pe lângă noi, ca un câine bătut, cerşind ajutorul nostru, ca să ne mântuiască. Dacă te vei ruga aşa, n-are cum să nu vină Duhul Sfânt peste tine, n-ai cum să nu cunoşti umilinţa cea veselitoare, n-are cum să nu te umpli de nădejdea cea bună. Şi-aceasta stare să o creşti în tine, ca să ajungi să o poţi scoate şi duce cu tine şi dincolo de întunericul camerei tale, ca ea te va apăra de toate ispitele trupeşti şi sufleteşti.

Să te împărtăşeşti mai des, chiar în fiecare duminică, tratează cu preotul. Căci dacă pentru cei îndrăciţi canoanele recomandă deasă împărtăşanie, pentru a alunga demonul, care e străin firii noastre, cu

atât mai mult vom avea nevoie de deasă împărtăşanie pentru a scăpa de patimile care sunt proprii firii noastre, care sunt însăşi firea noastră?

Ai nevoie şi de o schimbare de mediu, de o evadare din tot ce te înconjoară. Firea omenească se acomodează foarte repede, de aceea, propune-i o alternativă cât mai contrastanta la ceea ce vezi în internet. Nu e numaidecât să rămâi în acest regim de rugăciune, care pe mulţi îi sperie, ci doar să-ţi faci din el o trambulină pentru un regim normal. Pe urma faci cât poţi, dar să nu te desparţi de împărtăşanie mai mult de două săptămâni. Când vei vedea că iarăşi te ataca vechile deprinderi, mai dă-i câteva zile de asprime şi împărtăşanie. Trupul nostru e atât de lenevos, încât, temându-se de regimul aspru, se va mulţumi să rămână într-un ritm normal, fără să te mai arunce în patimile de care te plângi, numai ca să nu-l mai oboseşti cu asceză. E nevoie de puţină asceza, pentru a trăi mai bine euharistia, bucuria.

Iritarea pe care o ai, este un preludiu al deznădejdii. Din cauza patimii tale, îţi pare că Dumnezeu nu îţi ascultă rugăciunile, nu ai îndrăzneala. Dar Hristos a zis: „Îndrăzniţi, Eu am biruit lumea”. Acest îndemn se adresează tuturor oamenilor, nu numai Sfinţilor din calendar. Credinţa în Dumnezeu nu se limitează la simplă recunoaştere ca El este şi că a lucrat în istorie, ci ca El este şi pentru tine şi că lucrează, vrea să lucreze prin tine. Anume asta nu pot crede oamenii, ca un grăunte de credinţa poate să mute munţii.

Să ştii că tot din cauza nervozităţii sunt şi poluţiile dese. Unii cred că poluţiile frecvente sunt semn al virilităţii sporite, dar este tocmai invers. Virilitatea poate fi folosită şi într-o parte şi în alta. Potenta masculină, ştim bine, nu depinde de constituţie, de biologic, ci de psihic, de puterea voinţei. Aşa că bărbaţii cu o potentă sporită se pot împotrivi cu mai mult succes atacurilor sexualităţii, pe care mai înainte o exploatau cu acelaşi succes. Vezi în Vieţile Sfinţilor câţi tâlhari dintre cei mai fioroşi, ostaşi neînfricaţi deveneau călugări şi ajungeau la biruinţa totală a patimilor.

Am cunoscut un călugăr care în prima jumătate de an de la intrarea în mănăstire avea câteva poluţii în fiecare noapte. Se scula, bătea matanii şi se culca înapoi. Ai crede că trebuie să fie cine ştie ce Rambo, dar e tocmai invers, era foarte slab, nervos, plângăcios şi întotdeauna ameninţa că o să plece acasă să se însoare. Cu timpul, pentru că s-a mai maturizat, a devenit „mai bărbat”, lucrurile s-au

liniştit. A scăpat şi de nervozitate şi de desele poluţii.

Despre poluţii găseşti în regulile lui Ioan Casian. Acolo se insistă chiar asupra puterii patimii, care la unii e mai mare, la alţii mai mică. Sfântul Ioan zice că, cu cât e mai mare patimă, cu atât eşti mai potrivit pentru monahism. Acelaşi lucru îl zice şi Sf. Ioan Gură de Aur când tâlcuieşte cuvintele Mântuitorului: „Sunt eunuci care s-au născut aşa, eunuci făcuţi de oameni, şi eunuci care s-au făcut pe ei înşişi aşa pentru Împărăţia lui Dumnezeu". Deci, chiar Hristos a spus-o. Pare un paradox, după ce am fost deprinşi să credem că în mănăstiri se duc numai impotenţii şi handicapaţii. Impotenţii, zice Sfântul Ioan Casian, nu mai pot practica nevoinţa fecioriei, ei trebuie să sporească în alte fapte bune. Şi mi se pare un fapt demn de un Dumnezeu ca al nostru, care judecă pe toţi cu dreptate. Tot aşa nu vor lua cununi de biruitori cei care sunt blânzi din fire, ci cei care, mânioşi fiind, prin luptă au ajuns la blândeţe. Aşa stau lucrurile cu toate virtuţile.

Tot Sfântul Ioan Casian aduce exemplul unui stareţ căruia, de o vreme bună, i se întâmplă să aibă poluţie chiar în noaptea de dinainte de împărtăşanie. Dar adunându-se soborul bătrânilor au hotărât să-l dezlege să se împărtăşească, deoarece lucrarea aceasta era din zavistia dracilor, călugărul ducând de altfel o viaţă sfântă.

De multe ori, dracii năpustesc aceasta pacoste mai ales asupra începătorilor, ca să-i aducă în deznădejde. Ceva de felul: „Vezi, eşti un curvar şi jumătate, dar vrei să te dai mare creştin. Las-o baltă şi trăieşte ca toţi, dacă nu vrei să te îmbolnăveşti, să ai dereglări hormonale". Dar dacă nu le atragi nicio atenţie, te lăsa. Spală-te, bate 50 de metanii, spune psalmul 50 şi fii ca şi cum nu s-a întâmplat nimic. Fii sigur că pentru atâta lucru acest păcat se iartă, este un canon care spune asta. Ce, parcă femeilor le e mai bine că au scurgeri menstruale? Dar parcă pot să schimbe ceva? Să privim firea noastră omenească aşa cum este ea, cu toate slăbiciunile şi neputinţele ei.

Poluţiile se mai pot întâmpla şi din cauza frigului, dacă dormi într-o cameră răcoroasă. Din cauza râsului prostesc şi a mâncărurilor grase şi dulci, din beţie. La fel şi din consumul de lichide pe noapte, care provoacă erecţia în timpul somnului din cauza contractării muşchilor care menţin lichidul. Aşa că, sunt mai multe motive care provoacă poluţiile: unele de la draci, unele de la neatenţie, altele de la fire. Nici unele, însă, nu trebuie să fie prilej de tulburare.

Se mai zice în cartea aceasta că până şi marii pustnici, chiar dacă

nu mai au niciun fel de patimi, totuşi mai au uneori poluţii. Acesta este tributul care trebuie plătit firii. Cu toate că, după o perioadă de asceză, poluţiile au loc fără vise erotice şi fără niciun fel de senzaţii. Cred că Dumnezeu a lăsat aşa lucrurile ca nimeni să nu se înalţe prea mult.

Vezi, poluţii mai au chiar şi bărbaţii căsătoriţi. Crezi că ei se simt mai bine după ele, mai ales în perioada când femeia le este gravidă? Dar şi mai bine le stă când în această perioadă se masturbează. N-au nici ei, săracii, nicio odihnă de pe urma căsătoriei.

Odihnă adevărată o cunosc doar călugării. Pentru că ei ajung la ea prin agonisirea Duhului Sfânt. Întreaga fire se schimbă la călugăr şi el devine purtător al Liturghiei lăuntrice de care vorbeam la început. Este, într-adevăr, nevoie de ceva muncă, dar se poate. În taina călugăriei, Dumnezeu dă un har deosebit, pe care oamenii obişnuiţi nu-l pot bănui. Acest har îi păzeşte pe călugări de năvălirile brutale ale patimii. Pentru un călugăr totul e mai uşor, pentru că el a înfruntat într-o singură noapte tot greul pe care un om normal îl înfrunta pe parcursul vieţii întregi. Greul acesta este teamă şi cutremurul din noaptea călugăriei. De îndată însă rostite voturile, porţile se închid în urma ta şi lumea întreagă se luminează cu o lumină nouă, pe care nu vrei să o mai schimbi pe nicio frumuseţe.